

VERGETEN GENTSE SCHRIJVERS: WILLEM ROGGHÉ (AALST 1824 – GENT 1896)

Journalist, kunstverzamelaar, letterkundige en polemist.

Willem Rogghé werd geboren als oudste zoon van een groot en armoedig gezin te Aalst in 1824. Zijn vader Karel Francis was letterzetter. Autodidact. In 1835 ondernam het gezin een uitstap naar Gent en Willem vond er meteen een betrekking als letterzetter in de drukkerij Vanderhaeghen, uitgevers van de Gazette van Gent (ontstaan in 1667) tegen 50 centiemen per dag. Voldoende

om vanaf zijn elfde zijn dagelijks brood te verdienen. Hij kon te Gent inwonen bij een zuster van zijn moeder. Op zaterdagavond ging hij, met wat hij voor zijn moeder gespaard had van zijn loon, vaak naar Aalst. Te voet. Vijf uur stappen.

Na zijn dagtaak vervolmaakte hij zich in zijn moedertaal en leerde hij zonder leermeester Frans, Engels en Duits. In 1836 werd door F.A. Snellaert, J.F. Willems, F. Rens en anderen "De Taal is gans het Volk" opgericht, een vereniging die wekelijkse vergaderingen hield in een lokaal in de Bennesteeg 2. Omdat die mannen naar de drukkerij kwamen om hun werken uit te geven, heeft Willem Rogghé daar Willems, Blommaert, Van Duyse, Rens, Ledeganck en nog anderen leren kennen door hun

gedichten te zetten. Terzelfdertijd was hij schrijvend en spelend lid van de rederijkerskamer De Fontaine en publiceerd hij romantische toneelspelen, bijdragen in proza over kunst en letteren vaak in de vorm van reisverhalen, gedichten in tijdschriften als De Eendracht, Het Taelverbond, Het Nederlandsch Museum, en het Jaarboek van het Willemsfonds. Hij leerde ook de huisschilder Zetternam kennen, die in 1849 de prijskamp van de Taal is gans het Volk had gewonnen. Bij zijn vroegtijdige dood wist hij het Willems Genootschap te bewegen zijn weduwe financieel bij te staan. In 1850 werd hij hoofdredacteur van de krant. De Gazette verscheen 6 x per week en hij slaagde er in het aantal abonnementen van de krant te verdriedubbelen en begon

Vlaamse werken als feuilleton op te nemen, o.a. van Domien Sleenckx en mevrouw Courtmans. In 1857 begon hij ook de uitgave van het heftig antiklericaal, week- en spotblad Baes Kimpe. Als hoofdredacteur verdiende hij 900 frank.

Ondertussen was hij ook lid van het Willems Genootschap voor wie hij Duitse koren vertaalde en zelf ook oorspronkelijke schreef, o.a. een Vaderlandse Hymne, die door koning Leopold I werd opgemerkt.

In 1865 verliet hij de Gazette van Gent en nam hij de boekhandel van Pieter Geiregat op de Kalandenberg over en trad in het huwelijk. Zijn eerste klant was Gilles Désiré Minnaert, toen inspecteur van de Stadsscholen. Hij kende in die jaren alle Vlaamse schrijvers en ook veel Hollandse schrijvers en uitgevers. Zijn boekhandel draaide goed. Zo verkocht hij van de verzamelde werken van Hendrik Conscience meer dan 800 exemplaren. Dat ging zo door tot hij in 1874 vond dat hij genoeg had overgehouden om onbekommerd te leven en zich met letterkunde en politiek bezig te houden. Wel was hij van 1878 tot 1883 nog hoofdredacteur van het liberale propagandablade De Goudmijn des Landmans en van 1882 tot 1884 van het liberale dagblad Morgenblad. Hij leverde letterkundige artistieke en politieke bijdragen aan Het Volksbelang, Amsterdams Nieuws van de Dag, Jaarboek van het Willemsfonds, De Vlaamsche School en Het Nederlandsch Museum. Na een reis door Duitsland en Oostenrijk samen met Max Rooses in 1876 schreef hij drie stukken: “In Saksisch Zwitserland”, “Van Weenen naar Pesth” en “Eene week te München”, die hij in het Nederlandsch Museum liet verschijnen. Verder schreef hij ook nog Promenades historiques et topographiques dans la ville de Gand (Gent, 1883). Van 1879 tot 1884 was hij gemeenteraadslid te Gent.

Op het einde van zijn leven was hij doof geworden en woonde hij op de Kasteellaan 8, een woning die hij als kunstverzamelaar had gedecoreerd met meubelen, schilderijen, beeldhouwwerken, porselein en een indrukwekkende verzameling oude etsen.

Twee jaar na zijn overlijden gaf zijn boezemvriend Max Rooses zijn autobiografische Gedenkbladen uit, een kostbare bron voor het culturele leven en talloze personen en toestanden te Gent rond het midden van de negentiende eeuw.

Literatuur

Julius Pee, Herinneringen aan Willem Rogghé, De Vlaamse Gids, jg. 31, 1947, p.545-552.
E. Voordeckers, Willem Rogghé, Nationaal Biografisch Woordenboek, III, 1968.
Encyclopedie van de Vlaamse Beweging, deel II, 1348-1349.

Daniël Van Ryssel.